

NUUG og HiOs
Pris for fremme av fri programvare
i Norge
2003

Sted: Høgskolen i Oslo, Festsalen, Anna Sethnes hus
Dato: 13. oktober 2003
Tid: 17:00

Prisen for fremme av fri programvare

For andre gang i Norge deles det ut en pris for fri programvare, dvs programvare hvor brukerne har fullt innsyn og kontroll. Fri programvare er mest kjent gjennom operativsystemet Linux som gir en enorm base med programvare som er rimelig å ta i bruk – og som lastes ned helt gratis fra Internett.

Prisen er et stipend på 30.000 kroner i stipend fra NUUG pluss diplom og vase fra Høgskolen i Oslo. Den går til prosjekter eller personer i henhold til utvalgskriteriene som ble vedtatt av NUUG-styret 13. mai 2002. Prisen deles ut på et arrangement ved Høgskolen i Oslo mandag 15. september kl.17.00. Utvalgskriteriene lyder:

Prisen går til en person eller en gruppe i Norge som har bidratt til utviklingen av, eller fremmet bruk av

- Linux, *BSD eller andre Unix-lignende operativsystemer
- Åpen kildekode
- Fri programvare
- Åpne standarder

Enhver kunne sende inn nominasjoner, og innen nominasjonsfristen 15. august hadde det kommet inn X forslag til kandidater. Informasjon om prisen ble spredt så vidt som mulig. Invitasjon til å nominere ble lagt ut på norske mailinglister og newsgrupper om fri programvare.

Juryen er utpekt av NUUG-styret og består av representanter fra initiavtakerne samt uavhengige representanter i fagmiljøet.

Fri programvare

Hva er fri programvare? Fri programvare er programvare laget med fullt innsyn for alle. Brukere står fritt til å benytte programvaren som de vil og så mye de vil, og de får tilgang til kildekode, slik at eventuelle feil raskere oppdages og fikses, og forbedringer kan programmeres av brukere selv. Programvaren er oftest gratis, og leverandører tjener heller penger gjennom brukerstøtte og opplæring.

Fri programvare er miljøskapende og har både pedagogiske og praktiske fordeler for de involverte. Fri programvare gir ofte en inngangsbillett til “cutting edge”-teknologi, og fører til stabile, kvalitetssikrede systemer gjennom en “peer review”, det vil si kritisk gjennomsyn av koden av andre programmerere.

Generelt om kandidatene

Spennet i alder, utdanning og yrke er stort. Noen er knapt ferdig med tenårene, mens andre er på god vei mot de femti. Enkelte har en lang universitetsutdanning, mens andre er selvlærte. Noen jobber innenfor kommunal forvaltning, mens andre bidrar til å holde hjulene i gang i finansmarkedet. Felles for alle kandidatene til prisen er en glødende interesse for teknologi og ønsket om å få løst et problem. Betalingen for innsatsen har vært bruksverdi på produktet, anerkjennelse, og gleden av å kunne bidra til å hjelpe andre.

Informasjon om kandidatene

Apple Computers Inc.

Apple har gjennom prosjektene Darwin, Streaming Server, Rendezvous, Open Directory m.m. fått opensource inn i det kommersielle forretningsmiljøet på en helt ny måte. De har også vist at det er mulig å samarbeide med opensource-miljøet for å både forbedre sine egne produkter, samt bidra til å forbedre opensource-produker under andre lisenser.

Bergen Linux (and BSD) User Group, BLUG

Brukergruppa Bergen Linux user Group har i fleire år arbeidd for å fremja bruk og utvikling av fri programvare, open kildekode og opne standardar. Gjennom møteaktivitet med høgt fagleg nivå, har BLUG skapt eit positivt miljø hvor det er attraktivt for sentrale bidragsytarar frå ei rekke fri programvare-prosjekt å komme til Noreg for å holde foredrag.

BLUG har i mange år halde installasjonsfestar, med mål å rekruttere så mange som mogleg til å prøve ut Linux. På denne måten ynskjer dei å breie kunnskapen om Linux i skule, offentlig forvaltning, forretningslivet og for datainteresserte privatpersonar.

BLUG har høsta internasjonal anerkjening for det noko meir humoristiske framstøytet med implementering av Internett-trafikk via brevduer.

Elektronisk Forpost Norge (EFN)

EFN har siden 1991 vært et forum der arbeidet for åpne standarder har stått sentralt. EFN har vært en sterk støttespiller for fri programvare og åpen kildekode fra starten av, og

er et samlende miljø for folk som er opptatt av og jobber med dette. Særlig for dem som er opptatt av de politiske, sosiale, kulturelle og organisatoriske aspektene ved åpne standarder og fri programvare.

EFN etablert seg solid i media med hyppige referanser og uttalelser, og er idag blitt et forum som journalister og mediefolk henvender seg til når de skal ta opp slike saker. EFN blir nå rutinemessig invitert til konferanser, høringer, uttalelser osv. Det politiske miljøet i Norge er oppmerksom på og anerkjenner EFNs rolle som rettighetsorganisasjon og forkjemper for brukeres og forbrukeres interesser.

Erlend Midttun

Erlend Midttun er mannen bak Trustix Secure Linux (TSL). Trustix er den eneste fullnorske Linux-distribusjonen som brukes i større omfang både nasjonalt og internasjonalt.

Første offisielle versjon av TSL ble utgitt 21. februar 2000. Nylig ble foreløpig siste versjon av TSL 2.0 levert, tre og et halvt år senere. Samtidig er utviklingen av neste versjon påbegynt. Erlend har dermed jobbet med spredningen av fri (norsk) programvare i nærmere fire år.

Trustix benyttes ikke kun som base i produkter produsert og solgt av Trustix AS. I stor grad brukes Trustix av utenlandske og norske bedrifter som base for andre produkter. Trustix er også en populær tjener-distribusjon hos enkeltbrukere.

eZ publish open source content management system

eZ systems as er et IT-kompetansesenter opprettet i 1999 innen programvare med åpen kildekode. eZ systems hovedprodukt, eZ publish, blir gitt ut under vilkårene til den såkalte GPL-lisensen.

I november 2000 kom eZ systems med den første versjonen av eZ publish. Tilbakemeldingene har vært mange og gode. eZ publish som system brukes verden over i alle typer nettsteder. Det har funksjonalitet for bedriftsløsninger, hjemmesider, nettbutikker, portaler, intranett og extranet som standard. Programmet brukes av brukere verden over på alle kontinenter og så langt har det blitt registrert mer enn 600 000 nedlastninger av programmet fra hjemmesidene til eZ systems. Etter at siste versjon ble lansert i mars 2003, er det registrert mellom 30-40 000 nedlasninger i måneden.

Inger Karin Haarbye

Inger Karin Haarby stikker seg ut på de norske Linux-newsgruppene. Hun dukket opp rimelig nylig, men har i løpet av sin fartstid på news blitt en person som veldig ofte bidrar til å hjelpe folk. Spesielt har hun hjulpet mange som har slitt med de til tider veldig bryssomme ISDN-kortene som finnes på markedet.

En av fordelene ved det frie operativsystemet Linux er at brukerstøtten finnes i form av frivillige som tålmodig svarer på folks spørsmål og hjelper dem med å få løst problemene sine. Uten å få betalt, og uten noen annen belønning enn å kanskje få høre at man har hjulpet noen og nå funker det for dem. Inger Karin Haarby er en person som stiller opp, og som man fører opp i news-filteret slik at man ikke går glipp av det hun poster.

Jon Lech Johansen

Gjennom sitt arbeid i MoRE-gruppen har Jon Lech Johansen vært med på å utvikle og formi-

dle DeCSS, programvare som muliggjør avspilling av DVD-plater på datamaskiner som kjører Linux og andre frie operativsystemer.

Lars Magne Ingebrigtsen

Lars Magne Ingebrigtsen har gjennom en årrekke utviklet og vedlikeholdt GNUS, som idag har en global utbredelse. GNUS er en news og epost-leser for editoren (tekstredigeringsverktøyet) emacs.

Han har også startet utviklingen av verktøyet (Gmane) for å samle informasjon fra epostlister slik at tilgjengeligheten øker og at informasjonen ikke går tapt.

LINUXmagasinet

LINUXmagasinet har blitt en vesentlig kanal som både bidrar til opplæring og formidling innad i Linux- og fri programvare-miljøene. Magasinet er også en kanal utad for å vise frem og rekruttere nye brukere til fri programvare, gjennom kontinuerlig innsats fra redaksjonen, de mange skribentene og bidragsyterne. LINUXmagasinet har dermed etablert seg som et viktig nasjonalt forum for Linux-brukere og som en felles ressursbase for informasjon og PR-kanal.

Norskoversetting av OpenOffice fra tre fylkeskommuner

Fylkeskommunene Akershus, Møre og Romsdal, og Sør-Trøndelag står i bresjen for å oversette kontorstøtteprogram til bokmål og nynorsk. Fylkeskommunens engasjement viser at programvare med brukervennlig lisens er avgjørende for å sikre norsk språk på den elektroniske landevei. Ved å tilpasse og ta i bruk programvare med brukervennlige lisenser kan elevene gjøre lekser på data uten skjult foreldrebetaling. Man kan stanse omfattende piratkopiering i skolen. Skolene kan doble levetiden til fullt brukbare PC-er fordi OpenOffice krever mindre datakraft.

Per Platou

Per Platou er en musiker som fremmer åpne standarder og -formater samt “fri musikk”-filosofien i og gjennom sitt arbeid, særlig i forbindelse med prosjektene Motherboard og Nood. Per Platou er aktiv med uttalelser i media mot musikk-industriens forsøk på å innføre tekniske og legale sperrer og proprietære formater på musikk-distribusjon. Han representerer derfor fri programvare-filosofien på et område og innen miljøer som ikke vanligvis forbindes med fri programvare.

Qt fra trolltech

Trolltech har utviklet Qt, og ved dette satt Norge på kartet når det gjelder fri programvare. Qt har dannet grunnlaget for utviklingen av KDE, og økt antall brukervennlige grafiske programmer på Unix-lignende systemer. Bruken av Qt vokser raskt innenfor flere markeder. Trolltech har de siste årene mottatt en rekke priser for Qt, og viser at fri programvare med brukervennlige lisenser også kan gi kommersiell suksess.

Roger Skjetlein

Roger Skjetlein har siden han begynte hos Atmel Norway benyttet frie operativsystemer. Atmel Norway driver med utvikling og forskning av AVR mikrokontrollere, og er verdensledende på 8-bit arkitektur innenfor denne grenen. Han har lagt ned mye arbeid i å finne programvare for FreeBSD som er tilsvarende med det de bruker i Windows i dag. For å lette denne overgangen har han lagt inn klientprogramvare som finnes for begge OS, for at overgangen skal kunne bli enklest mulig for brukerne, eksempel på slik programvare er Mozilla.

Thomas Lundquist

Thomas Lundquist var med å stifte Linux Norge i 1996. Han har utviklet floppyfw, en diskettbasert brannveggs-løsning basert på Linux som får plass på en diskett. Floppyfw er i bruk verden over.

Juryen 2003

Dag Asheim

Dag Asheim har hovedfag fra Institutt for informatikk ved Universitetet i Oslo. I 1995 stiftet han Linpro, Norges første og største dataselskap med Linux som bedriftsidé, hvor han fremdeles er daglig leder. Innenfor fri programvare har Dag blant annet bidratt til WINE, et prosjekt for å gjøre Windows-programvare tilgjengelig for Linux. I tillegg til dette har Dag i flere år vært aktiv i NUUG, bl.a fikk han Linus Torvalds til Norge i forbindelse med et årsmøte.

Gisle Hannemyr

Gisle Hannemyr (f. 1953) har en B.Sc. i Computer Science fra University of Manchester. Han er tilknyttet Institutt for informatikk ved Universitetet i Oslo. Han har arbeidet med åpne systemer og relaterte problemstillinger siden 1980. Bidragsyter til makt- og demokratiutredningen 1998-2002. Forfatter av flere bøker og artikler om åpne systemer. Siste utgivelse "Digital Makt" (Gyldendal 2002) der han blant annet drøfter hvordan selskaper gjennom bruk av proprietære datautvekslingsformater befestet monopoler og kontrollerer markeder og forbrukere.

Hårek Haugerud

Hårek Haugerud (f. 1965) er Dr. Scient. i teoretisk fysikk fra Universitetet i Oslo. Han har i mange år undervist i Linux og bruk av åpen programvare ved Høgskolen i Oslo, hvor han forsker på drift av datasystemer.

Glenn Kinberg Paulsen

Glenn Kinberg Paulsen (f.1969) har erfaring fra flere kommunale og private virksomheter. For tiden er han IKT-Sjef i Sør-Trøndelag Fylkeskommune, en av initiativtakerne i de tre fylkene som finansierte oversetting av Open Office til norsk.

Dag-Erling Smørgrav

Dag-Erling Smørgrav (f. 1977) er en svært aktiv utvikler i FreeBSD-prosjektet, der han har vært med siden 1998. Han var i sin tid med på å starte Oslo FreeBSD User Group (OFUG), nå innlemmet i Norwegian BSD User Group (NOBUG), og er for tiden hovedfagsstudent i informatikk ved Universitetet i Oslo.

Om organisasjonene bak prisen

Norwegian Unix User Group

Norwegian Unix User Group (NUUG) er en ikke-kommersiell interesseorganisasjon for brukere av Unix-basert teknologi (Linux, FreeBSD, GNU, diverse Unix-dialekter fra HP, Sun SGI, IBM med videre). Foreningen ble dannet allerede i juni 1984, og har som formål å stimulere til økt interesse og bruk av Unix og Unix-baserte verktøy, samt å skape gode vilkår for utveksling av informasjon og erfaring mellom brukere. NUUG er tilknyttet USENIX som en nasjonal gruppe. I tillegg fungerer NUUG som kontaktorgan mot andre internasjonale Unix-grupper og -organisasjoner.

NUUG og HIO har et aktivt samarbeid om å skape et miljø i Norge rundt utviklingen og driften av datasystemer basert på åpne standarder. NUUG har medlemmer fra hele Norge, og har sterke forbindelser med internasjonale medlemsorganisasjoner i Sverige, USA, England, Nederland og Australia. Avdeling for ingeniørutdanning ved Høgskolen i Oslo er også kjent for sine internasjonale forbindelser. HIO tilbyr NUUG møtelokaler, og NUUG gir et faglig tilbud til studentene ved HiO i form av seminarer en gang i måneden – pluss at studentene kommer i kontakt med datafolk fra arbeidslivet.

Høgskolen i Oslo

Høgskolen i Oslo er Norges fjerde største utdanningsinstitusjon, med en av de største datautdanninger i Norge. Avdelingen er blant annet spesialister på nettverk- og systemadministrasjon og parallellprosessering og har vært hjemmet til flere frie programvareprosjekter.

Takk til de gode hjelperne

Årets utdeling av prisen for fremme av fri programvare er en realitet takket være for det utrettelige arbeidet til Nina Sundqvist, Morten Kjelkenes, Hårek Haugerud, Petter Reinholdtsen, Salve J. Nilsen og Anders Nordby. Vi retter også en stor takk til NUUG Foundation som stiller opp med finansiering av prisen.

Nina Sundqvist, Anders Nordby, Morten Kjelkenes og Petter Reinholdtsen har vært redaksjonen for denne informasjonsfolderen.

Program for utdelingen

- 17:00 Dørene åpnes
- 17:30 – 18:30 Åpning ved HiOs rektor Per Lilleengen
Om prinsippene bak fri programvare ved NUUGs leder Petter Reinholdtsen
Tilbakeblikk fra prisvinneren 2002 ved prosjektleder i Skolelinux Knut Yrvin
Musikalsk innslag ved Per Platou
Juryen presenterer vurderingen av kandidatene ved juryleder Dag Asheim
Pris-overrekkelse av politisk rådgiver i Barne- og familiedepartementet, Ruth Stenersen
Avslutning ved NUUGs leder Petter Reinholdtsen
- 19:00 Avgang til middag på Ristorante Gusto
- 19:15 – 24:00 Festmiddag for de nominerte og utvalgte gjester

Kontaktadresser

Hvis du vil vite mer om prisen, ta kontakt med NUUGs sekretariat, eller NUUGs formann Petter Reinholdtsen.

Høgskolen i Oslo
Postboks 4, St Olavs plass
0130 Oslo
Telefon: +47 2245 2000
Telefax: +47 2245 3065
Email: postmottak@hio.no
URL: <http://www.hio.no/>

NUUG
Møllergaten 24
0179 OSLO
Telefon: +47 2298 8673
Telefax: +47 2236 3701
Email: sekretariat@nuug.no
URL: <http://www.nuug.no/>